

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

-----

Nr. 85.698 van 29 februari 2000

A. 88.163/XIII-1442

In zake : **DUBOIS** Marie-Louise,

die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Christian VAN LANGENACKER, advocaat,  
rue Agimont 3  
4000 Luik,

tegen :

**de Belgische Staat**, vertegenwoordigd door de Minister van Landsverdediging.

-----  
**DE WND. VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,  
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien de op 30 november 1999 ingestelde vordering, waarbij Marie-Louise DUBOIS de schorsing vordert van de tenuitvoerlegging van het ministerieel besluit van 11 maart 1999 betreffende het in huur nemen van terreinen gelegen op het grondgebied van de gemeenten Bitsingen, Juprelle, Oupeye, Herstal, Luik, Wezet, Blégny, Soumagne, Herve, Pepinster, Verviers, Theux, Jalhay, Stavelot, Malmedy, Sankt Vith en Amel;

Gezien het op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekster de nietigverklaring van dezelfde handeling vordert;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer QUINTIN, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 11 februari 2000, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 22 februari 2000 om 9.30 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van het verslag en van de beschikking tot vaststelling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, staatsraad;

G e h o o r d     d e     o p m e r k i n g e n     v a n  
Mr. Chr. VAN LANGENACKER, advocaat, die voor verzoekster  
verschijnt, van de heer M. OFFERMANS, adviseur, die voor  
de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer QUINTIN, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep :

Marie-Louise DUBOIS woonachtig te (4860) Wegnez-Pepinster, rue Vovegnez 40; ze is landbouwer en is eigenaar van gronden in Pepinster en in Verviers.

Op 25 november 1998 maakt de Central Europe Pipeline Management Agency - CEPMA, de organisatie die het Centraal-Europese pijpleidingensysteem beheert, de Belgische Minister van Landsverdediging er attent op dat de pijpleiding van 6 duim diameter tussen Glons, Sankt

Vith en Bitburg dringend moet worden vervangen door een pijpleiding van 12 duim diameter, een vervanging die is toegestaan door het infrastructuurcomité van de NAVO. Er wordt gepreciseerd dat die pijpleiding tegen het einde van het jaar 2000 vervangen moet zijn. De Minister van Landsverdediging heeft de studie over de haalbaarheid van de werkzaamheden en van het traject van de pijpleiding, alsook de voorbereiding van het project, toevertrouwd aan de aannemerscombinatie TRACTEBEL INDUSTRIE-HAECON. Door die pijpleiding te vervangen wil men Frankfurt en omgeving verzekeren van bevoorrading met olieproducten vanuit Antwerpen.

Op 11 maart 1999 besluit de Minister van Landsverdediging de gronden die noodzakelijk zijn om die pijpleiding te kunnen vervangen, in huur te nemen via het volgende ministerieel besluit :

"De Minister van Landsverdediging,

Gelet op het feit dat de NAVO (Noordatlantische Verdragsorganisatie) de aanvraag van de CEPMA (Central Europe Pipeline Management Agency) als beheerder van het West-Europese pijpleidingssysteem, goedkeurde om de pijpleiding (6 duim) tussen GLONS, SANKT VITH en BITBURG te vervangen door een pijpleiding van 12 duim, met het oog op een meer doeltreffende uitbating van het NAVO-pijpleidingssysteem;

Gelet op het feit dat het van allergrootste belang is dat voormelde pijpleiding vernieuwd wordt vóór het einde van het jaar 2000, teneinde te beantwoorden aan de operationele behoeften van CEPMA;

Gelet op het feit dat BELGIE zich dient te schikken naar de eisen die haar worden opgelegd door NAVO, waarvan ze een lidstaat is;

Gelet op het Koninklijk Besluit nr. 31 van 23 augustus 1939;

Gelet op de wet van 16 juni 1947, nr. 518, houdende bekrachtiging van de Koninklijke besluiten getroffen krachtens de wet van 10 juni 1937 en de wet van 1 mei 1939;

## BESLUIT :

Artikel 1. De gronden gelegen op het grondgebied van de gemeenten Bassenge, Juprelle, Oupeye, Herstal, Luik, Visé, Blégny, Soumagne, Herve, Pepinster, Verviers, Theux, Jalhay, Stavelot, Malmedy, Sankt Vith en Amel, binnen een strook van 15 meter breedte, waarvan de as afgebeeld is op de hierbijgaande situatieplans, zijn nodig met het oog op de defensieve organisatie van het grondgebied.

Een pijpleiding van 12 duim zal geplaatst worden in deze gronden. Deze zal de bestaande pijpleiding van 6 duim zoveel mogelijk volgen.

Art. 2. De inhuurneming van de gronden kan onmiddellijk geschieden volgens de voorziene voorwaarden door het Ministerie van Financiën.

Art. 3. Onderhavig besluit treedt in werking op de dag van heden".

Dat bestreden besluit is bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 augustus 1999.

Op 29 maart 1999 brengt de aannemerscombinatie TRACTEBEL INDUSTRIE-HAECON verzoekster ervan op de hoogte dat ze haar gronden in Pepinster in huur wil nemen en deelt ze haar mee welke procedure daarbij zal worden gevolgd. Op 31 maart 1999 krijgt ze eenzelfde brief in verband met haar gronden in Verviers. Op 11 mei 1999 maakt het comité tot aankoop van onroerende goederen van Luik een plaatsbeschrijving op van het perceel in Pepinster dat ten kadaster bekend is onder sectie B, nummer 404d. De eigenares weigert dat proces-verbaal te ondertekenen. Op 23 en 24 september 1999 deelt het comité tot aankoop van onroerende goederen van Luik verzoekster schriftelijk mee welke werkwijze gevolgd zal worden om haar gronden in Pepinster en Verviers in huur te nemen;

Overwegende dat de verwerende partij betwist dat verzoekster er belang bij heeft bij de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring te vorderen, op de grond dat slechts één van haar

eigendommen in huur en in bezit is genomen, zodat, wat de overige gronden van verzoekster betreft, het beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard bij gebrek aan belang; dat ze betwist dat artikel 1728 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is, aangezien het koninklijk besluit van 23 augustus 1939 een specifieke regeling bevat, onderscheiden van het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek, en voorts stelt dat het probleem van de teruggave van het goed niet zou moeten rijzen daar het in huur nemen ervan uitsluitend gewettigd wordt door het feit dat de betrokken terreinen vervolgens zullen worden gekocht; dat ze opmerkt dat verzoekster helemaal niet bewijst dat het in huur genomen stuk grond niet in de vorige staat zou kunnen worden hersteld zodra de daarop aangebrachte voorzieningen buiten dienst zijn gesteld;

Overwegende dat verzoekster eigenaar is van percelen die vallen onder het aangevochten besluit waarin staat dat "de inhuurneming van de gronden (...) onmiddellijk kan geschieden"; dat ze er belang bij heeft de nietigverklaring en de schorsing van de tenuitvoerlegging van dat besluit te vorderen, zelfs als de verwerende partij de bedoeling te kennen gegeven heeft het bestreden besluit ten aanzien sommige percelen niet ten uitvoer te leggen;

Overwegende dat de vordering volgens de verwerende partij *ratione temporis* niet-ontvankelijk is, omdat ze is ingesteld meer dan zestig dagen nadat het bestreden besluit in het Belgisch Staatsblad was bekendgemaakt; dat ze opmerkt dat verzoekster kennis van dat besluit heeft gekregen via het administratief dossier dat in verband met zaak A.87.377/XIII-1393 is ingediend en bovendien via de brieven van de aannemerscombinatie TRACTEBEL INDUSTRIE-HAECON en van het comité tot aankoop van onroerende goederen, waarin duidelijk naar dat besluit wordt verwezen, en hoe dan ook, bij het in huur nemen van de gronden en bij het opstellen van het proces-verbaal

van plaatsbeschrijving; dat ze ook aanvoert dat deze vordering tot schorsing een overlapping vormt met de vordering die verzoekster op 19 oktober 1999 heeft ingesteld en die hetzelfde onderwerp had, dat het niet aan verzoekster is om een beroep, waarvan de afstand nog niet door de Raad van State is toegestaan, "niet-bestaande" te verklaren; dat ze verzoekster verwijt dat deze niet preciseert op welke rechtsgronden enerzijds afstand van het beroep zou kunnen worden toegestaan en anderzijds een nieuwe vordering tot schorsing zou kunnen worden ingesteld ter vervanging van de eerste, die bij gebrek aan een uiteenzetting van het mogelijke nadeel niet-ontvankelijk was;

Overwegende dat het bestreden besluit geen verordeningsbesluit is; dat het rechtstreeks betrekking heeft op de juridische situatie van stukken grond en ter kennis moet worden gebracht van de eigenaars ervan, zelfs als zulks niet uitdrukkelijk is voorgeschreven; dat de termijn waarbinnen een beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld, ingaat zodra de kennisgeving op regelmatige wijze is geschied als de kennisgeving "het bestaan van die beroepen, alsmede de in acht te nemen vormvoorschriften en termijnen vermeldt", zoals wordt bepaald in artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State; dat in casu, zelfs als verzoekster meer dan zestig dagen voordat het verzoekschrift is ingediend kennis heeft kunnen krijgen van de bestreden handeling, geen enkele kennisgeving met de in artikel 19, tweede lid, opgelegde vermelding is overgelegd, zodat de termijn waarbinnen bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring of tot schorsing kan worden ingesteld, nog niet is ingegaan; dat het beroep *ratione temporis* ontvankelijk is; dat de omstandigheid dat eerder al een vordering tot schorsing met hetzelfde onderwerp is ingesteld, niet wegneemt dat de onderhavige vordering ontvankelijk is, aangezien verzoekster afstand

van die vordering heeft gedaan en die afstand bij arrest nr. 84.681 van 14 januari 2000 is toegestaan;

Overwegende dat verzoekster een middel ontleent aan de omstandigheid dat de steller van de handeling niet bevoegd is, alsook aan schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet gelezen in samenhang met artikel 16, doordat het bestreden besluit gebaseerd is op het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 en doordat artikel 1 van dat besluit bepaalt dat de gronden nodig zijn met het oog op de defensieve organisatie van het grondgebied en dat een pijpleiding van 12 duim in die gronden zal worden geplaatst; dat ze in een eerste onderdeel opmerkt dat het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 uitgevaardigd is rekening houdend met de toenmalige omstandigheden, toen zo snel mogelijk de verdediging van het grondgebied moest worden georganiseerd en het voortbestaan van de natie op het spel stond, dat de omstandigheden nu, zestig jaar later, helemaal niet te vergelijken zijn en dat besluit nr. 31 in de huidige omstandigheden dus niet kan worden toegepast; dat ze opmerkt dat in het bestreden besluit nergens staat dat er spoed mee gemoeid is en alleen wordt vermeld dat "het van allergrootste belang is dat voormelde pijpleiding vernieuwd wordt vóór het einde van het jaar 2000", zonder dat daadwerkelijk wordt gewettigd waarom die datum zo belangrijk is; dat ze in een tweede onderdeel aanvoert dat het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939, hoewel daarin wordt aangegeven dat het het in huur nemen van gronden regelt, de Staat machtigt om die gronden in bezit te nemen en onomstotelijk leidt tot onteigening op korte termijn en dat die inbezitneming als huurder maar schijn is, aangezien de eigenaar nooit meer opnieuw in het bezit zal worden gesteld van zijn goed en nooit meer het volledige vruchtgebruik ervan zal kunnen genieten, aangezien het goed daarna onteigend wordt; dat ze schrijft dat het koninklijk besluit nr. 31 sinds de inwerkingtreding van de wet van 26 juli 1962

zijn "specifieke werkingssfeer" en zelfs zijn nut heeft verloren en "dat het trouwens waarschijnlijk opgeheven is of had moeten zijn, ook al kon verzoekster dat niet nagaan"; dat ze voorts aanvoert dat de wet van 26 juli 1962 bepaalt dat de onteigenende overheid gronden sneller in haar bezit kan nemen dan in het koninklijk besluit nr. 31 wordt geregeld, maar rekening houdt met de rechten die door artikel 16 van de Grondwet grondwettelijk gewaarborgd worden door onder meer te bepalen dat de onteigende een provisionele vergoeding krijgt voordat de gronden het bezit worden van de onteigenende instantie, zodat het gelijkheidsbeginsel geschonden is, aangezien twee rechtssubjecten het definitieve bezit van hun eigendommen kan worden ontnomen, waarbij de ene een voorafgaande, door de rechter toegekende vergoeding kan krijgen, gebaseerd op een gerechtelijk deskundigenonderzoek dat is ingesteld voordat aan het goed wordt geraakt, terwijl de andere geen enkele voorafgaande vergoeding krijgt en slechts kan hopen op een vergoeding "wegens huur of schade" in afwachting dat de onteigeningsprocedure in gang wordt gezet;

Overwegende dat de verwerende partij tegen het eerste onderdeel inbrengt dat het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 geen tijdelijk of gelegenheidsbesluit is, maar van blijvende aard is en dat het trouwens bekrachtigd is bij de wet van 16 juni 1947 en bij geen enkele latere onteigeningswet opgeheven is; dat ze erop wijst dat verzoekster het koninklijk besluit van 23 augustus 1939, dat bij de wet is goedgekeurd en dat voldoende rechtsgrond voor het aangevochten besluit oplevert, niet bij de Raad van State kan aanvechten; dat ze, na erop gewezen te hebben dat de Raad van State niet op het verzoek om een prejudiciële vraag hoeft in te gaan, aangezien dat verzoek volgens haar niet-ontvankelijk is om redenen die niets met de prejudiciële vraag zelf te maken hebben en het antwoord op die vraag niet onontbeerlijk is om zich over de vordering tot schorsing

te kunnen uitspreken, tegen het tweede onderdeel inbrengt dat verzoekster een onteigening verwacht met het in huur nemen en met de inbezitneming uitgevoerd krachtens het koninklijk besluit van 23 augustus 1939, een koninklijk besluit dat onverkort blijft gelden als een aanvullende en specifieke regeling ten opzichte van de "gemeenrechtelijke" onteigeningsprocedure om te voldoen aan strategische en operationele behoeften inzake landsverdediging in het kader van de bondgenootschappen waarbij België partij is;

Overwegende, wat het eerste onderdeel betreft, dat het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 betreffende het nuttigen van de terreinen met het oog op de defensieve organisatie van het grondgebied zich aandient als een blijvende regeling en bekrachtigd is bij de wet van 16 juni 1947; dat uit de debatten blijkt dat de verwerende partij dit besluit vaak toepast; dat dit besluit een uitzonderingsmaatregel instelt waardoor de Minister van Landsverdediging onroerende goederen in bezit kan nemen zonder de voorgeschreven onteigeningsprocedures en het grondwettelijk beginsel van de voorafgaande schadeloosstelling in acht te hoeven nemen; dat deze maatregel, toen hij door de Koning is goedgekeurd en door de wetgever is bekrachtigd, wellicht relevant was en beantwoordde aan het doel dat toen in een tijd van uiterst grote internationale spanning werd nagestreefd, maar dat niet vaststaat dat hij in de huidige omstandigheden, in het licht van de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, nog altijd gerechtvaardigd is; dat de feitelijke omstandigheden immers grondig veranderd zijn, aangezien er al lang geen onmiddellijk gevaar meer dreigt voor de uitwendige veiligheid van het land; dat een wetgeving weliswaar louter ingegeven kan zijn door de zorg om het hoofd te kunnen bieden aan de omstandigheden waarvoor ze in het leven is geroepen, maar dat uit de rechtspraak van het Arbitragehof blijkt dat zelfs in dat geval een maatregel die

sterk afwijkt van de gemeenrechtelijke beginselen alleen kan worden gerechtvaardigd als bewezen is dat nog altijd buitengewoon gevaar dreigt;

Overwegende dat het Arbitragehof zich over het middel moet uitspreken, aangezien de kritiek die in het voornoemde onderdeel van het middel wordt geleverd betrekking heeft op de vraag of een wet verenigbaar is met het evenredigheidsbeginsel dat uit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wordt afgeleid; dat aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag moet worden gesteld in de bewoordingen die in het dictum van dit arrest worden vastgelegd;

Overwegende dat het eerste onderdeel van het middel voorlopig als ernstig moet worden beschouwd, zonder op het antwoord van het Arbitragehof vooruit te lopen;

Overwegende, in verband met het tweede onderdeel, dat het in gebruik nemen van gronden geregeld bij het besluit nr. 31 ertoe leidt dat de Staat het terrein in zijn bezit krijgt en dat de eigenaar er noch het genot, noch het vruchtgebruik van kan genieten en er evenmin over kan beschikken; dat deze "ingebruikneming door inhuurneming" dus gelijkenis vertoont met een onteigening; dat ze, in tegenstelling tot een onteigening, niet gepaard gaat met een voorafgaande schadeloosstelling, ofschoon artikel 16 van de Grondwet bepaalt dat niemand van zijn eigendom kan worden ontzet dan tegen een voorafgaande schadeloosstelling; dat er bijgevolg een verschil in behandeling blijkt te bestaan tussen degenen die onteigend worden en degenen van wie het eigendom in gebruik wordt genomen door inhuurneming, waarbij aan het Arbitragehof de prejudiciële vraag moet worden gesteld, in de bewoordingen die in het dictum van dit arrest zijn vastgelegd, of die verschillende behandeling een vorm van discriminatie is; dat het middel voorlopig als ernstig

moet worden beschouwd, zonder op het antwoord van het Arbitragehof vooruit te lopen;

Overwegende dat er geen grond is om het tweede middel te onderzoeken;

Overwegende dat verzoekster betoogt dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen "doordat het landbouwbedrijf dat op de betrokken percelen ligt, niet meer kan worden geëxploiteerd en in geval van brand of een ander ernstig voorval geïsoleerd of ingesloten ligt"; dat ze ook een "ernstig gevaar aanvoert dat inherent is aan het feit dat de vervoerde producten van nature zeer ontvlambaar en verontreinigend zijn, en ook aan het feit dat in een pijpleiding uit de aard der zaak de oliedoorvoer niet onmiddellijk kan worden stopgezet, zelfs niet als er een lek ontstaan is"; dat ze verwijst naar het lek dat onlangs in Hermée (Oupeye) is ontstaan toen een landbouwer met zijn ploeg op de pijpleiding gestoten is, waardoor alle mensen uit de naburige huizen en industriële bedrijven moesten worden geëvacueerd en de bodem sterk verontreinigd werd;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat het door verzoekster aangevoerde nadeel in verband met de hinder die zal worden ondervonden bij de exploitatie van het landbouwbedrijf van nature kan worden hersteld, en zelfs gemakkelijk, omdat het in geld kan worden uitgedrukt; dat ze opmerkt dat op een geheel van meer dan tien percelen die eigendom zijn van verzoekster, zowel in Pepinster als in Verviers, slechts één perceel (4e afdeling, sectie B, nummer 404 D, te Pepinster) onder de huurregeling valt die bij de bestreden handeling wordt toegestaan; dat ze onderstreept dat de ingebruikneming van de terreinen slechts enkele maanden zal duren en dat alle landbouwactiviteiten kunnen worden hervat zodra de betrokken gronden in hun vroegere staat zijn hersteld;

dat ze toegeeft dat een pijpleiding weliswaar een potentieel gevaar inhoudt, zoals elk voortbrengsel van de menselijke activiteit, maar onderstreept dat het lek dat onlangs per ongeluk in Hermée is ontstaan, uitzonderlijk en spectaculair is en bovendien veel aandacht in de media heeft gekregen, maar dat nog nauwkeurig moet worden vastgesteld wat de oorzaken waren en wie voor het ongeval verantwoordelijk is; dat ze van oordeel is dat het potentiële risico van zulk een installatie zeer sterk gerelativeerd moet worden, aangezien ze aan strikte veiligheidsnormen moet voldoen en regelmatig wordt gecontroleerd en aangezien lekken zeer zelden voorkomen en een veel te hypothetisch nadeel zijn om in aanmerking te worden genomen; dat ze voorts aanvoert dat niet is aangetoond dat indien zulke schade zou worden berokkend, ze slechts moeilijk te herstellen zou zijn; dat ze in verband met het gevaar dat bepaalde gedeelten van de eigendommen van verzoekster ingesloten of van de rest afgesneden zouden worden, aanvoert dat niet is bewezen dat dit zou gebeuren als de percelen van verzoekster in huur of in bezit zouden worden genomen, dat het Ministerie van Landsverdediging er tijdens de uitvoering van de werkzaamheden die krachtens het koninklijk besluit van 23 augustus 1939 toegestaan zijn, altijd op toegezien heeft dat zo een situatie zich niet voordoet en, als dat toch voorkwam, er altijd op toegezien heeft dat dit euvel in de mate van het mogelijke werd verholpen; dat ze aan geeft dat indien de werkzaamheden hinderlijk zouden zijn voor het landbouwbedrijf, dat bedrijf ook bereikbaar zou zijn via een nabijgelegen straat, op voorwaarde dat de bouwheer enige voorlopige aanpassingswerken uitvoert; dat ze voorts aanvoert dat door de vervanging van de pijpleiding Glons - Sankt Vith niet alleen de capaciteit van het net kan worden verhoogd, maar ook aan de dwingende eisen inzake milieubescherming kan worden voldaan, aangezien de huidige pijpleiding, die oorspronkelijk 80 centimeter diep lag, zowel door natuurlijke als door mechanische erosie op sommige plaatsen gevaarlijk ondiep is komen te

liggen, zoals uit het ongeval in Hermée kan worden opgemaakt, en dat de nieuwe pijpleiding om die redenen 1,20 meter diep zal worden gelegd;

Overwegende dat niet wordt betwist dat de producten die via de pijpleiding moeten worden vervoerd, sterk verontreinigend zijn en dat de verspreiding ervan in geval van een lek door bodemverontreiniging zware gevolgen zou hebben voor de gezondheid en voor het leefmilieu; dat de verwerende partij, aan wie de auditeur-rapporteur vragen daaromtrent heeft gesteld, heeft aangegeven dat nog wordt onderzocht hoe de gevolgen van het ongeval van 29 oktober 1999 in Hermée ongedaan kunnen worden gemaakt en dat een studie moet worden uitgewerkt die ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de gewestelijke overheid en die uit drie delen bestaat : een karakterisering van het risico die tegen half april moet worden afgegeven, een risicostudie en een saneringsplan; dat de kans dat zich een ongeval voordoet, zelfs als ze gering is, niet denkbeeldig is - aangezien "zero risk" voor dat soort van installaties niet bestaat - en dat de gevolgen ervan ernstig en moeilijk te herstellen zijn, zoals blijkt uit het feit dat meer dan drie maanden na een soortgelijk ongeval nog altijd wordt onderzocht hoe de gevolgen kunnen worden weggewerkt; dat de vraag wie voor dat ongeval verantwoordelijk is, niet relevant is om het bestaan van een mogelijk nadeel te beoordelen; dat de installatie van een dynamisch systeem om lekken op te sporen en de studie van een systematische controle van de bovenleidingen weliswaar erop wijzen dat de verwerende partij alles doet om nieuwe ongevallen te voorkomen, wat lovenswaardig is, maar er tevens op wijst dat de installatie gevaarlijk is; dat als de tenuitvoerlegging van het ministerieel besluit niet wordt geschorst, de pijpleiding waarschijnlijk al geplaatst en in gebruik zal zijn voordat uitspraak wordt gedaan over het beroep tot nietigverklaring, aangezien een procedure waarbij een prejudiciële vraag gesteld wordt aan het Arbitragehof,

lang duurt; dat het gevaar voor een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in dat opzicht vaststaat; dat er geen grond is om de overige aangevoerde nadelen te onderzoeken;

Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan bevelen; dat de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling niet tot de percelen van verzoekster mag worden beperkt, aangezien de aan te leggen pijpleiding een onlosmakelijk geheel vormt,

### **BESLUIT :**

#### **Artikel 1.**

De tenuitvoerlegging van het ministerieel besluit van 11 maart 1999 betreffende het in huur nemen van terreinen gelegen op het grondgebied van de gemeenten Bitsingen, Juprelle, Oupeye, Herstal, Luik, Wezet, Blégny, Soumagne, Herve, Pepinster, Verviers, Theux, Jalhay, Stavelot, Malmedy, Sankt Vith en Amel wordt voorlopig geschorst.

#### **Artikel 2.**

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het besluit waarvan de tenuitvoerlegging voorlopig wordt geschorst.

#### **Artikel 3.**

Aan het Arbitragehof worden de volgende prejudiciële vragen gesteld :

Eerste vraag :

"Is het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 betreffende het nuttigen van de terreinen met het oog op de defensieve organisatie van het grondgebied, bekrachtigd bij de wet van 16 juni 1947, in die zin uitgelegd dat het een procedure regelt die altijd kan worden toegepast, onder meer in perioden waar geen onmiddellijk gevaar voor de uitwendige veiligheid van het land bestaat, verenigbaar of verenigbaar gebleven met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, eventueel gelezen in samenhang met artikel 16, voorzover een bij de wet vastgestelde maatregel volgens die artikelen relevant moet zijn en in verhouding moet staan tot de doelstellingen die de wetgever nastreeft,

doordat het in een uitzonderlijke procedure voorziet die de Minister van Landsverdediging de mogelijkheid biedt onroerende goederen in bezit te nemen en erover te beschikken, waarbij hij er moeilijk omkeerbare wijzigingen in kan aanbrengen die niet met de vroegere bestemming ervan overeenstemmen, zonder de procedures voorgeschreven in geval van onteigening te volgen, zonder het grondwettelijke beginsel van de voorafgaande schadeloosstelling in acht te nemen en zonder dat een rechtscollège, voordat de ministeriële beslissing betreffende die inbezitneming ten uitvoer wordt gelegd, kan oordelen of ze wettig is,

terwijl het onmiddellijke gevaar voor de uitwendige veiligheid van het land, op grond waarvan het besluit in 1939 is goedgekeurd en in 1947 is bekrachtigd, geweken is ?".

Tweede vraag :

"Is het koninklijk besluit nr. 31 van 23 augustus 1939 betreffende het nuttigen van de terreinen met het oog op de defensieve organisatie van het grondgebied, bekrachtigd bij de wet van 16 juni 1947, in die zin uitgelegd dat het een procedure regelt die altijd kan worden toegepast, onder meer in perioden waar geen onmiddellijk gevaar voor de uitwendige veiligheid van het land bestaat, verenigbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, eventueel gelezen in samenhang met artikel 16,

doordat het in een uitzonderlijke procedure voorziet die de Minister van Landsverdediging de mogelijkheid biedt onroerende goederen in bezit te nemen en erover te beschikken, waarbij hij er moeilijk omkeerbare wijzigingen in kan aanbrengen die niet met de vroegere bestemming ervan overeenstemmen, zonder de procedures voorgeschreven in geval van onteigening te volgen, zonder het grondwettelijke beginsel van de voorafgaande schadeloosstelling in acht te nemen en zonder dat een rechtscollège, voordat de ministeriële beslissing betreffende die inbezitneming ten uitvoer wordt gelegd, kan oordelen of ze wettig is,

terwijl de overige personen die eigenaar zijn van terreinen die hen ten algemenen nutte moeten worden ontnomen, de door de onteigeningswetgeving geboden waarborgen krijgen, waaronder de waarborg dat ze, voordat ze het bezit verliezen, schadeloos worden gesteld en de waarborg dat de rechter het bedrag van die schadeloosstelling bepaalt ?"

**Artikel 4.**

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, op negenentwintig februari tweeduizend door :

|               |                              |
|---------------|------------------------------|
| de HH. LEROY, | staatsraad, wnd. voorzitter, |
| SCOHY,        | toegevoegd griffier.         |

|                         |                     |
|-------------------------|---------------------|
| De toegevoegd Griffier, | De wnd. Voorzitter, |
|-------------------------|---------------------|

G SCOHY.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,  
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,  
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.